§ 81

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

RS 2025-0760

Sammanfattning

Den regionala utvecklingsplanen anger den långsiktiga inriktningen för Stockholmsregionens utveckling och omfattar flera områden av betydelse för regionens framtid. Planen fungerar som ett strategiskt ramverk som tydliggör hur olika mål, frågor och perspektiv samspelar. Den regionala utvecklingsplanen utgör därmed en gemensam utgångspunkt och grund för samverkan mellan aktörer i arbetet med att främja en långsiktigt hållbar utveckling i Stockholmsregionen. Planen utgör även ett koncernövergripande styrande dokument till Region Stockholms egen verksamhet inom kollektivtrafik, hälso- och sjukvård, regional utveckling och kultur.

Beslutsunderlag

1. Regionrådsberedningens skrivelse
2. Infrastruktur- och regionplaneringsutskottets protokollsutdrag den 18 mars 2026
3. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande
4. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
5. Bilaga: Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022–2060
6. Bilaga: Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning för Stockholmsregionen
7. Bilaga: Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen
8. Bilaga: Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
9. Särskilt utlåtande Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Yrkanden

Ordförande Aida Hadzialic (S) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 1 april 2026 (bilaga).

Ledamoten Axel Conradi m.fl. (M) och ledamoten Carl-Johan Schiller (KD) yrkar bifall till eget förslag till beslut (bilaga).

Ledamoten Msciwoj Swigon m.fl. (SD) yrkar bifall till eget förslag till beslut (bilaga).

Beslutsgång

Ordförande Aida Hadzialic (S) ställer de tre förslagen till beslut mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutar enligt regionrådsberedningens förslag till beslut.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen fastställs.

2. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen antas som Region Stockholms regionala utvecklingsstrategi (RUS) i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630) och regionplan i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900).

3. Regionstyrelsen uppdras att ta fram en transportslagsövergripande strategi för hållbart resande.

Reservation
Ledamoten Axel Conradi m.fl. (M) och ledamoten Carl-Johan Schiller (KD) anmäler reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna till förmån för eget förslag till beslut.
Ledamoten Msciwoj Swigon m.fl. (SD) anmäler reservation från Sverigedemokraterna till förmån för eget förslag till beslut.

Särskilda uttalanden
Ledamoten Axel Conradi (M) och ledamoten Carl-Johan Schiller (KD) anmäler ett särskilt uttalande från Moderaterna och Kristdemokraterna.
Ledamoten Anna Sehlin m.fl. (V) anmäler ett särskilt uttalande från Vänsterpartiet.
Ledamoten Amelie Tarschys Ingre (L) anmäler ett särskilt uttalande från Liberalerna.

_____

Paragrafen är justerad

Regionstyrelsen

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Föredragande regionråd: Märta Martin-Granlund

Ärendebeskrivning

Den regionala utvecklingsplanen anger den långsiktiga inriktningen för Stockholmsregionens utveckling och omfattar flera områden av betydelse för regionens framtid. Planen fungerar som ett strategiskt ramverk som tydliggör hur olika mål, frågor och perspektiv samspelar. Den regionala utvecklingsplanen utgör därmed en gemensam utgångspunkt och grund för samverkan mellan aktörer i arbetet med att främja en långsiktigt hållbar utveckling i Stockholmsregionen. Planen utgör även ett koncernövergripande styrande dokument till Region Stockholms egen verksamhet inom kollektivtrafik, hälso- och sjukvård, regional utveckling och kultur.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen fastställs.

2. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen antas som Region Stockholms regionala utvecklingsstrategi (RUS) i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630) och regionplan i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900).

3. Regionstyrelsen uppdras att ta fram en transportslagsövergripande strategi för hållbart resande.

Regionrådsberedningens motivering

Regionrådsberedningen instämmer med regiondirektörens förslag, och vill särskilt tacka alla aktörer som bidragit med sitt engagemang, sin erfarenhet och kunskap, samt med tid och idéer, för att forma den regionala utvecklingsplanen.

För att på bästa sätt ta vara på och utveckla våra styrkor krävs samverkan mellan en rad olika aktörer. Kommuner, myndigheter, näringsliv, akademi, civilsamhälle och Region Stockholm – alla behöver vi bidra. Den regionala utvecklingsplanen fungerar som en gemensam grund för denna samverkan

och pekar ut riktningen för Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion.

Den nya regionala utvecklingsplanen är resultatet av en omfattande och gedigen process. Tillsammans gör vi skillnad och utvecklar en region där alla kan växa och utvecklas – idag och för kommande generationer.

Beslutsunderlag

1. Infrastruktur- och regionplaneringsutskottets protokollsutdrag den 18 mars 2026
2. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande
3. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
4. Bilaga: Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022–2060
5. Bilaga: Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning för Stockholmsregionen
6. Bilaga: Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i Stockholmsregionen
7. Bilaga: Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
8. Särskilt utlåtande Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Aida Hadžialić

Märta Martin-Granlund

Moderaterna
Kristdemokraterna

FÖRSLAG TILL BESLUT
2026-04-14

RS 2025-0760

Regionstyrelsen
Ärende 14

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Regionstyrelsen föreslås föreslå att regionfullmäktige beslutar följande

1. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen fastställs, med undantag för bilagan Demografiskt bostadsbehov.

2. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen antas som Region Stockholms regionala utvecklingsstrategi (RUS) i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630) och regionplan i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900), med undantag för bilagan Demografiskt bostadsbehov.

3. Regionstyrelsen uppdras att ta fram en transportslagsövergripande strategi för hållbart resande.

Våra partier delar inte styrets bedömning av bostadsbehovet i RUFS 2060. Den bostadsbilaga som presenteras bygger på antaganden som inte är tillräckligt förankrade i prognosticerad befolkningsutveckling, faktiska behov eller efterfrågan. Den ensidiga betoningen på mängden bostäder kommer resultera i en tät flerbostadsbebyggelse som riskerar att förstärka segregation och begränsa människors möjligheter att välja boendeform.

Vi vill i stället se en mer hållbar och varierad bostadsplanering som tar hänsyn till olika behov och livsstilar, där småhus får en tydligare plats som ett attraktivt och hållbart alternativ. Detta svarar bättre mot de behov som regionens invånare själva uttrycker. En sådan diversifiering är viktig för att skapa levande stadsdelar, minska trängseln och säkerställa långsiktig bostadstillgänglighet.

Frågan om bostadsbehov och bostadsplanering är också tätt sammankopplad med trygghet. Som vi alla vet har Stockholmsregionen under många år varit hårt drabbad av en utbredd segregation och kriminalitet. Många miljonprogramsområden med flerbostadshus är i dag riskområden, utsatta områden eller särskilt utsatta områden och har en hög andel hyresrätter. Inget av de småhusområden som byggdes under samma tid har den problematiken. Segregationen och kriminaliteten är betydligt mindre omfattande i miljonprogramsområden med småhus eller radhus. Socialdemokraternas misstag från 1960- och 70-talet får inte upprepas igen, något som vi ser en betydande risk för.

Det bostadsbehov som anges i bostadsbilagan, mellan 378 600 och 577 200 bostäder (utöver ett redan ackumulerat underskott om 77 700 bostäder), motsvarar i praktiken ett byggande i storleksordningen av två nya miljonprogram i Stockholmsregionen.

Att i dag implicit planera för motsvarande volymer riskerar att leda till felinvesteringar, överutbud i vissa segment och fortsatt ensidig bebyggelsestruktur.

Som exempel kan anföras att Norrtälje, som i dag har 33 800 bostäder, förväntas bygga mellan 11 650 och 19 250 nya bostäder de kommande 25 åren. Ytterligare ett exempel är Järfälla kommun som i dag har 37 700 bostäder och anges behöva bygga mellan 22 600 och 32 200 bostäder. Det är vare sig realistiskt eller efterfrågat. Situationen i Barkarbystaden, där nybyggda hyresrätter står tomma, illustrerar riskerna för obalanser även i expansiva utvecklingsområden.

Detta ska placeras i en kontext där sju av tio svenskar vill bo i småhus, befolkningstillväxten är låg och allt fler lämnar stockholmsregionen till förmån för andra delar av Sverige. En viktig insikt är att bostadsbrist inte bara handlar om antal bostäder, utan om vilka bostäder som byggs.

Vi har en dysfunktionell bostadsmarknad i allmänhet, i Stockholmsregionen i synnerhet. Att den regionala utvecklingsplanen är förankrad i verkligheten, fokuserar på rätt prioriteringar och bygger på faktiska behov snarare än politiska önsketänkanden är avgörande för att den ska fylla sin funktion och för att lösa vissa av problemen vi har.

Vi vill se en utvecklingsplan som stärker regionens konkurrenskraft, främjar tillväxt och möjliggör ett samhällsbygge som håller över tid. Då behöver inriktningen för vår bostadsmarknad vara en annan än den som presenteras i det förslag som presenteras för utskottet i dag.

Mot bakgrund av ovanstående bör bostadsbilagan, i sin helhet, utgå ur den regionala utvecklingsplanen.

Region Stockholm

Sverigedemokraterna Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT
2026-04-14

RS 2025-0760

Regionstyrelsen
14

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Sverigedemokraterna presenterar ett alternativ till Region Stockholms förslag till RUFS 2060. Utgångspunkten är att den regionala utvecklingsplanen ska vara ett styrande dokument med tydliga prioriteringar och konkret vägledning för beslut.

Enligt lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar ska regionen fastställa en strategi för länets långsiktiga utveckling. Av plan- och bygglagen (2010:900) framgår att regionen ska ta fram en regionplan som ska vara vägledande för beslut om mark- och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling. Detta ställer krav på tydlighet, ansvar och genomförbarhet.

Stockholmsregionen står inför omfattande behov kopplade till befolkningstillväxt, infrastruktur, energiförsörjning, vattenförsörjning och samhällsservice. Samtidigt har den regionala planeringen under lång tid präglats av otydlighet i ansvar, bristande genomförande och avsaknad av långsiktiga prioriteringar.

Sverigedemokraternas förslag till RUFS 2060 utgår från att regionplanen ska vara styrande för investeringar och prioriteringar, tydliggöra ansvar mellan stat, region och kommun samt hantera målkonflikter öppet. Planen bygger på en sammanhållen syn där infrastruktur, bostadsförsörjning, näringsliv, energi, vatten, digital infrastruktur och beredskap ses som delar av samma system. Den utgår från att regionen ska fungera i vardag, kris och höjd beredskap.

Förslaget lägger större vikt vid robusthet i hela länet, inklusive landsbygd och skärgård, samt vid utvecklingen av tydliga regionala noder och starka transportstråk.

Sverigedemokraterna föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige besluta:

1. att anta Sverigedemokraternas förslag till RUFS 2060 för Stockholmsregionen som regional utvecklingsstrategi enligt lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar samt som regionplan enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Moderaterna
Kristdemokraterna

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-04-14

RS 2025-0760

Regionstyrelsen
Ärende 14

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Den regionala utvecklingsplanen har varit under bearbetning under hela den gångna mandatperioden. Vi har haft dialoger med representanter från kommunerna i omgångar och hämtat in synpunkter från en mängd aktörer i regionen.

Vi välkomnar att den regionala utvecklingsplanen har utvecklats sedan granskningsversionen och samrådsremissen. I alla stora politiska dokument som bygger på en vilja att uppnå konsensus kommer samsyn i alla frågor vara omöjlig. Flera viktiga synpunkter har dock beaktats, och vi vill i detta sammanhang rikta ett tack till Centerpartiet för deras arbete och ledarskap.

Några exempel på förbättringar är förtydliganden kring Bromma flygplats, vikten av godstransporter, RUFS:en som vägledande dokument, målkonflikter och att Östlig förbindelse förts in i kartan över riksintressen. Vi ser särskilt positivt på de förändringar som skett i de delar som avser plankartan och dess förhållningssätt, även om vi inte helt nöjda.

Region Stockholm och Stockholmsregionen står inför stora utmaningar de kommande åren. Vi ska öka tillväxten, investera i ny infrastruktur, bygga nya bostäder, säkerställa en god energiförsörjning, uppfylla nationella och internationella mål om miljö och hållbarhet samt värna skattebetalarna och deras livskvalitet. Samtidigt har vi i högre grad en befolkning som väljer att lämna regionen till förmån för andra delar av Sverige.

Vår utgångspunkt är att en stark och välfungerande infrastruktur, realistisk och efterfrågad bostadsplanering samt ett tydligt miljö- och klimatansvar är avgörande för att skapa förutsättningar för en levande, öppen och konkurrenskraftig region.

Just levande, öppen och konkurrenskraftig anser vi vara nyckelord i det fortsatta arbetet. Den regionala utvecklingsplanen måste utgå från människor, deras viljor och behov. Om vi inte utgår från detta kommer Stockholmsregionen fortsatt vara en utflyttningsregion som präglas av dess utanförskap, sviktande företagsklimat, arbetslöshet och hopplöshet.

Det finns många delar i den föreslagna RUFS 2060 som är bra, men planen missar några avgörande delar. Några av dessa brister som vi tar fasta på i detta särskilda uttalande.

En välfungerande infrastruktur är en grundförutsättning för en växande och konkurrenskraftig region. Vi anser därför att Östlig förbindelse borde getts en tydligare och mer framträdande roll i RUFS 2060. Förbindelsen är central för att öka kapaciteten, förbättra kollektivtrafikmöjligheter och minska belastningen på befintliga leder.

Därutöver fyller den en nödvändig funktion för att säkra redundansen i trafiknätet, inte minst ur ett beredskapsperspektiv. Att den endast hanteras marginellt i granskningshandlingen är beklagligt, särskilt som den kommit att bli en del av en överenskommelse mellan staten, regionen och kommuner i länet.

Trots att den varit namngiven i RUFS 2050, en avsiktsförklaring har signerats av finansregionrådet och har ett stort folkligt stöd väljer styret att tona ner dess betydelse i RUFS 2060. Detta riskerar att fördröja nödvändiga investeringar och hämma regionens utvecklingsmöjligheter. Moderaterna anser att tydligare och mer konkreta skrivningar om en Östlig förbindelse med väg och spår borde inkluderas i RUFS 2060 för att säkra ett långsiktigt hållbart transportsystem i vår region, inte minst för att leda bort vägtrafik från Stockholms stad.

Flygtrafiken är viktig för såväl Stockholmsregionens som Sveriges tillgänglighet och konkurrenskraft. Bromma flygplats är ett riksintresse med särskild betydelse för arbetsresor och näringslivets effektivitet. RUFS 2060 anger en nedläggning av Bromma som villkor för utvecklingen av Arlanda, trots att de båda flygplatserna har olika roller och behov. Den nyligen presenterade Arlandautredningen tydliggör att behoven av och kring Arlanda är omfattande och mångfacetterade, och att en utveckling där Bromma försvinner riskerar att skapa kapacitetsproblem och försämra tillgängligheten.

Därutöver kan flygplatsen fungera som en viktig del i Stockholms beredskap. Givet omvärldsläget är det djupt problematiskt att detta inte adresseras. Moderaterna ville därför att RUFS:en tydligare skulle erkänna Brommas status som riksintresse och att utvecklingen av och kring Arlanda inte ska göras beroende av Brommas framtid.

Med detta sagt hade vi kunnat godkänna den nya regionala utvecklingsplanen om inte den så kallade bostadsbilagan hade inkluderats. Vår kritik gentemot denna har löpande framförts under beredningens gång, men tyvärr inte hörsammats.

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-04-14

RS 2025-0760

Regionstyrelsen
Ärende 14

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Vänsterpartiet ställer sig bakom den nya regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. Planen visar en riktning i hur Stockholmsregionen kan utvecklas för att bli en region med goda livsvillkor för många och där vi lever inom planetens gränser.

Planen är framtagen i stor samverkan där alla kommuner, civilsamhället, myndigheter och föreningar har gjort inspel och påverkat mål, indikatorer och innehåll. Det är avgörande för att planen ska få stort genomslag. För Vänsterpartiet har det varit viktigare att processen har varit inlyssnande gentemot alla aktörer den berör och att många, inte minst kommunerna, kan ställa sig bakom målen än att målen reflekterar alla delar av vårt partis politik.

Vi är positiva till att klimatmålen, värnande av miljö och biologisk mångfald och hållbara energislag och transporter genomsyrar planen även om vi ser att en större samhällsförändring behöver till än vad som beskrivs i planen för att vi ska nå internationella och regionala klimatmål. Framtiden kräver ett transporteffektivt samhälle, där vi planerar för att minska behovet av transporter och resande och där transporter sker med hållbara trafikslag. Vänsterpartiet ser att en utveckling av kollektivtrafiken, där framkomligheten för spårbunden trafik, bussar och andra hållbara transportslag prioriteras före privatbilismen, är en nödvändighet för en hållbar regionutveckling och en förutsättning för en region som håller ihop.

Det är viktigt för oss att bostadsfrågan och det regionala samarbetet för bostadsförsörjning lyfts fram på ett tydligt sätt och att det finns tydliga mål om jämlika och goda livsvillkor. Att jämlikheten i hälsa ökar, jämställdheten mellan könen ökar, att alla barn klarar grundskolan och fler fullföljer gymnasiet är en utveckling som hela samhället så väl som var och en gynnas av.

Målen kopplat till demokrati, kultur, folkbildning och forskning är särskilt viktiga en tid när desinformation flödar och demokratiska värden och mänskliga rättigheter ifrågasätts.

Liberalerna

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-04-14

RS 2025–0760

Regionstyrelsen
Ärende 14

Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Liberalerna vill inledningsvis tacka regionledningskontoret och infrastruktur- och regionplaneringsutskottet för ett väl genomfört arbete med framtagandet av förslaget till en ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS 2060). Arbetet har präglats av öppenhet, kompromissvilja och god samverkan mellan partierna.

Vi välkomnar att flera av våra inspel under processen har omhändertagits och återfinns i förslaget till ny regional utvecklingsplan. Vi har bland annat lyft behovet av målsättningar kopplade till jämställdhet, minskade inomregionala socioekonomiska skillnader och att stärka regionens konkurrenskraft nationellt och internationellt. Därtill har vi framhållit vikten av den geografiska lokaliseringen av sjukvård, kulturens roll i att stärka Stockholmsregionens attraktivitet samt betydelsen av samverkan för Arlanda flygplats utveckling.

Det är också bra att planen tydligt lyfter behovet av varierad bostadsbebyggelse och olika upplåtelseformer. I dag ser vi att alltför många barnfamiljer väljer bort Stockholmsregionen för att ha råd med villa eller radhus i angränsande län. Region Stockholm måste vara en attraktiv plats för människor i olika skeden av livet, och därför är det positivt att det nu finns formuleringar som lyfter behovet av blandad bebyggelse och att småhus nämns särskilt. Däremot krävs vidare arbete med att anpassa bostadsmålen efter förutsättningarna i kommunerna. Befolkningstillväxten beräknas bli lägre än i tidigare prognoser och bostadsmarknaden är på många håll avvaktande. I delar av länet finns bostadsrätter som har legat ute till försäljning under lång tid, samtidigt som det också finns nybyggda hyresrätter som står tomma. Det tyder på att utbud och efterfrågan inte alltid möts. Vi menar därför att regionen behöver beakta de lokala förutsättningarna i respektive kommun och säkerställa att bostadsmålen är realistiska och möjliga att uppnå.

Att handlingsplaner tas fram för samtliga regionala stadskärnor, med hänsyn till varje kärnas unika styrkor och förutsättningar, är ett välkommet inslag. Det är dock viktigt att detta fokus på stadskärnorna inte sker på bekostnad av utvecklingen i andra delar av länet.

Vi välkomnar också att planen innehåller mål om ett ökat resande med hållbara transporter och att den förordar att bostäder byggs i kollektivtrafiknära lägen. Ett ökat kollektivtrafikresande är avgörande för att Region Stockholm ska klara av sina miljö- och klimatmål. Däremot saknar vi resonemang om det minskade resandet och vad som behöver göras för att få tillbaka resenärerna till kollektivtrafiken.

Även energiförsörjningen har fått ett viktigt utrymme. Vi ser det som särskilt viktigt att det finns med skrivningar om att elområdet där Region Stockholm ingår ska öka sin fossilfria elproduktion. När elanvändningen i länet förväntas öka kraftigt, till följd av elektrifiering av transportsektorn och den prognosticerade befolkningstillväxten, är det avgörande att det finns tillgång till planerbar energi.

Dessvärre finns det fortfarande delar som saknas. Liberalerna hade gärna sett att planen i större utsträckning adresserade framtida infrastrukturprojekt i regionen. Ett tydligt exempel är att väg- och kollektivtrafikförbindelsen Östlig förbindelse saknas. Förbindelsen skulle förbättra framkomligheten i länets östra delar, minska belastningen på innerstadens vägnät och öka tillgängligheten till arbetsmarknaden för boende i exempelvis Nacka och Värmdö. Det är särskilt olyckligt att objektet inte finns med i planen eftersom en avsiktsförklaring redan har tecknats mellan staten, Region Stockholm, Stockholms stad och Nacka kommun, samtidigt som regeringen nu ser över förutsättningarna för genomförande och finansiering.